Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

У нашім раю на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим...
Тарас ШЕВЧЕНКО

19 (487)
8 травня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЗАЛІЗО СТАЛИТЬСЯ В ОГНІ

Чимало років тому, коли читав книгу Олександра Довженка «Україна в огні» про визволення нашої землі від німецьких загарбників, і подумати не міг, що подібні трагічні події можуть повторитися. Тільки на цей раз мусимо звільнятись від окупанта східного, московського. Жорстокого, нахабного, який у своїй ненависті до українців перевершив фашистів і використовує їхні ж методи, виставляючи при зіткненні зі збройною силою поперед себе живий щит із цивільного населення. Різниця лише в тому, що німецькі фашисти гнали заручників силою, російські ж – виставляють поперед себе куплених і зазомбованих кремлівською пропаґандою симпатиків сепаратистів.

Тяжко і сумно вже котрий тиждень дивитись, як зайди вкупі з п'ятою колоною нищать українську державність і незалежність, знущаються з державних і національних символів, як злочинно виклично глумляться над українцями, над їхніми чеснотами й правдами. Чи може так тривати далі? Влада після тривалого зволікання нарешті почала антитерористичну операцію (АТО). Краще пізно, ніж ніколи. Хоч нині очевидно, що затягування, як і попереджали експерти, призведе лише до більшої кількості жертв. Виправданням для влади може бути хіба що цілковита деморалізація правоохоронних органів. Як на мене – це злочинне потурання сепаратистам. Скажімо, як можна звезти в Луганське СБУ тисячі автоматів і набоїв до них, гранат і залишити їх російським і проросійським штурмовикам? Як можуть міліціянти в Донецьку, Харкові, Одесі спокійно спостерігати за тим, як добре вишколені, організовані й озброєні аґресивні групи сепаратистів жорстоко б'ють людей, які мирною ходою висловлюють свою громадянську позицію? І не лише спостерігають, а й віддають злочинцям амуніцію – шоломи і щити. А як же клятва, якою присягали чесно і твердо стояти на захисті прав і свобод народу, в обороні держави?

А втім є й обнадійливі вісті: бійці з Калуша відстояли Луганський військкомат. Попри те, що нападники були озброєні найновішими російськими автоматами і діяли аґресивно і жорстоко. Та це радше виняток, аніж правило. Тому громадяни самооб'єднуються і самостійно себе захищають. Правда, спротив сепаратистам може бути відчайдушним і жорстоким. Як це сталося в Одесі. Безкарне, на очах міліції, побиття проукраїнської мирної ходи ультрас викликало таке обурення людей, що його годі було втихомирити. Гірко, що волею обставин спричинилося стільки жертв. Але це і попередження тим, хто нахабно розігрує карту сепаратизму, підло спекулюючи на приземлених інстинктах люмпену, намагаються знищити Українську державу. При тому іґноруючи й аґресивно придушуючи позицію і думку більшості, яка стоїть за єдину країну. Бо тільки у ній і можна вибудовувати своє і майбутнє своїх дітей. Зрозуміло, що з Росією можна вибудувати лише російське майбутнє. Українського точно вже ні.

Але віриться, що в цьому вогні Україна загартується, що з цього випробування вона вийде монолітною, згуртованою, справді єдиною країною. Аби не даремні були жертви героїв Небесної сотні і героїв протистояння російській окупації і сепаратистам. А скільки їх у нашій довгій історії боротьби за волю. Бо ж співається у пісні:

Не спи, моя рідна земля!
Прокинься, моя Україно!
Відкрий свої очі у світлі далеких зірок.
Це дивляться з темних небес
Загиблі поети й герої –
Всі ті, хто так вірив у світле майбутнє твоє...
Залізо сталиться у вогні.

Богдан ВІВЧАР

ВИБОРИ-2014

АБИ ВИБРАТИ В ПЕРШОМУ ТУРІ

У першотравневі дні на Прикарпатті активно йшла передвиборна кампанія. У нас побували кандидати в Президенти Петро Порошенко, Юлія Тимошенко та заступник голови ВР Руслан Кошулинський від ВО «Свобода».

На зустрічі з представниками інтеліґенції та громадських організацій в обласній науковій бібліотеці добре слово про кандидата П. Порошенка мовили письменники Марія Матіос та Дмитро Павличко. Сам же претендент на булаву представив своїх довірених осіб – Юрія Луценка та Дмитра Павличка, а також головного лікаря онкодиспансера Володимира Романчука.

Петро Порошенко подякував долі, що привела його в край, що дав Україні Степана Бандеру та інших відомих діячів, які боролись за державність України. Розповів про розкопки в Холмі й віднайдення останків Данила Галицького. Оцінюючи події в Україні, головним недоліком означив відсутність патріотизму в людей, які мали б захищати державні інтереси. Майдан переміг тому, що його окрилював саме дух патріотизму.

Що потрібно на цей час? Єдність насамперед у духовній сфері, єднання усіх Церков, бо роз'єднаність і в часи УНР, і в інші завжди призводила до поразки. Нині нам насамперед потрібні державницька ідеологія і програма зближення реґіонів. Саме на цій основі можна розвивати економіку і розбудовувати українську Україну, наголосив кандидат у Президенти. Про це він говорив на мітинґах у Калуші, Коломиї та Івано-Франківську.

* * *

А Юлія Тимошенко об'їхала кілька населених пунктів Прикарпаття і завершила візит зустріччю з виборцями в Івано-Франківському облмуздрамтеатрі. Під час зустрічі з виборцями вона багато говорила про боротьбу з олігархами. У селі Нижнів Тлумацького району кандидат заявила: «Олігархи готуються до реваншу. Петро Порошенко звернувся про те, щоб я знялась з виборів. Вони не дочекаються...»

А ще під час зустрічей нагадала, що Порошенко був міністром економіки в Уряді Азарова.

В Івано-Франківську Тимошенко зауважила, що сьогодні нова революція під загрозою, бо лише одна людина з попереднього режиму покинула Україну – Янукович. «Вся олігархія залишилася в Україні. Вони призначають своїх людей на посади. Але вибори не вдасться зірвати нікому...» Хоч Уряд нині якраз від ВО «Батьківщина».

* * *

А 4 травня в обласній філармонії відбулася зустріч із заступником голови Верховної Ради від ВО «Свобода» Русланом Кошулинським. І хоч ішлося про суспільно-політичну ситуацію в Україні, а сам гість як посадовець не має права аґітувати за того чи іншого кандидата, розмова все ж схилялася до президентських перегонів. Люди висловлювали думку, що було б добре, якби кандидати від демократичного табору закликали виборців голосувати за єдиного кандидата задля перемоги в першому турі. Бо ця перемога дуже потрібна Україні.

Теодор ДРОВНИЧ

СЕСІЇ РАД

ТАКИЙ НЕЛЕГКИЙ РОЗВИТОК

Перед початком роботи 28-ої сесії обласної ради її голова Василь Скрипничук подякував тим будівельним компаніям і фірмам області, котрі безплатно надали житло прикарпатським сім'ям, у яких син або чоловік загинули на столичному Майдані: «Ярковиця», «Вамбуд», «Мельник», «Благо», «Вертикаль», МЖК-24, «Івано-Франківськміськбуд». Присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять Небесної сотні.

У виступах депутатів відчувалися тривога за долю незалежності й соборності України в умовах російської аґресії проти нашої держави. Вони вимагали від керівництва України поставити надійний заслін здійсненню планів кремлівських стратегів і діяльності на нашій території аґентів російських спецслужб, різномастних провокаторів, звернутися до НАТО по військову допомогу.

(Чит 2 стор.)

РІЧНИЦІ

МІЖ ДВОМА БИСТРИЦЯМИ – СВЯТО

Івано-Франківськ відзначає свято – 352-гу річницю. У програмі святкувань, які пройдуть у травні попри тривожну ситуацію в державі, безліч дійств, що, безперечно, зацікавлять городян і гостей.

Скажімо, до сьогодні вже відбувається фестиваль «Вгору серця», відкрилася виставка Ростислава Катерліна «Тотальний живопис», змагання «Прикарпатський богатир», культурно-мистецький проект «Маестро», виставка дитячих малюнків «Місто моєї мрії», квест «Моє місто», дитяче свято «Цвіт талантів», свята у мікрорайонах, концерт у МНД «Місто моє – доля моя».

Та найцікавіше – попереду. Пройдуть усілякі спортивні змагання, а 9-го – фінал кубка міста з футболу серед аматорських команд. Цього ж дня урочисто відкриється XII Міжнародний фестиваль ковальського мистецтва «Свято ковалів-2014». Урочисте ж відкриття Дня міста станеться 10 травня об 11-ій. У цей день вручатимуть премію імені Івана Франка, звітуватимуть творчі колективи МЦД, пройде гала-концерт «Я маю право...», Міжнародний фестиваль «Кулінарна спадщина. Смак українських Карпат».

І знову ж спортивні баталії – з пляжного волейболу, міні-турнір із шашок, спортивні

забави серед дітей, 11–18-го – відкритий кубок міста з регбі. Зрештою, 11 травня, якщо ви будете в місті, то обов'язково потрапите в якусь культурну оказію. Адже цього дня пройде гала-концерт колективів ПТНЗ та вишів I та II рівня акредитації, гала-концерт фестивалю «Таланти землі Галицької», концерти «Івано-Франківськ – місто моєї любові», «У веснянім цвітінні Івано-Франківськ», симфонічного оркестру обласної філармонії, фестиваль хорової музики «Передзвін»...

І звичайно ж, усіх подивує фестиваль феєрверків «Грім Карпат»...

Тож на Дні міста побувати таки варто.

Теодор ДРОВНИЧ

УКРАЇНЦІ ЩОРОКУ У ДРУГУ НЕДІЛЮ ТРАВНЯ ВШАНОВУЮТЬ МАТЕРІВ

ПІСНЯ ПРО МАТІР

Посіяла людям літа свої літечка житом,
Прибрала планету,
послала стежкам споришу,
Навчила дітей, як на світі по совісті жити,
Зітхнула полегко – і тихо пішла за межу.

– Куди ж це ви, мамо?! –
сполохано кинулись діти.
– Куди ви, бабусю? – онуки біжать до воріт.
– Та я недалечко...
де сонце лягає спочити.
Пора мені, діти...
А ви вже без мене ростіть.

– Та як же без вас ми?..
Та що ви намислили, мамо?
– А хто нас, бабусю, у сон поведе по казках?
– А я вам лишаю всі райдуги із журавлями,
І срібло на травах, і золото на колосках.

– Не треба нам райдуг,
не треба нам срібла і злота,
Аби тільки ви нас чекали завжди край воріт!
Та ми ж переробим усю вашу вічну роботу, –
Лишайтесь, матусю.
Навіки лишайтесь. Не йдіть.

Вона посміхнулась, красива і сива, як доля,
Змахнула рукою – злетіли увись рушники.
«Лишайтесь щасливі», –
і стала замисленим полем,
На цілу планету, на всі покоління й віки.

Борис ОЛІЙНИК

Земля дочекалась і рясту, і сонця, і цвіту.
Душа, мов калина, росте і цвіте від тепла.
Нічого не треба, нічого не хочу від світу,
Лишень аби Мати на білому світі жила.

Івано-Франківське обласне та міське об'єднання ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка
Обласна організація "Жіноча громада"

ЗАПРОШУЄМО НА СВЯТО МАТЕРІ

НД "Просвіта" 11 травня, 17.00

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Бійці з Калуша вистояли

Військовослужбовці роти внутрішніх військ з Калуша мужньо захищали Луганський військкомат під час штурму сепаратистів 3 травня. «Коли вони розпочали штурм, ми відкрили вогонь на ураження. Українські військові витримали кілька дуже напружених годин. Хлопці – молодці! Вони відбили атаки, трималися дуже мужньо, – розповів командир військової частини Назар Торба. – Окрім військових із роти, яка дислокована в Калуші, були ще солдати з Чернівців, Івано-Франківська та строковики з Луганська. Саме боєць із Луганська був поранений під час штурму. Військові з Калуша й Івано-Франківська втрат і поранень не зазнали. Через кілька годин сепаратисти побачили, що бій нерівний, і попросили про переговори». За словами Н. Торби, нападники були озброєні найсучаснішими російськими автоматами АК-100. Міський голова Калуша Ігор Насалик також повідомив у «Facebook», що сепаратисти застосовували проти наших бійців бойові гранати.

Стефаниківська премія знайшла лауреатів

Визначили лауреатів обласної премії імені Василя Стефаника. Конкурсний відбір провели в номінаціях «проза (драматургія, переклади)», «поезія», «документальна і науково-критична література (естетика, літературознавство, мистецтвознавство, українознавство, художня публіцистика, критика, мемуаристика)».

На конкурс були представлені роман Ольги Деркачової «Крамниця щастя», виданий у 2013 р., збірка поезій Любомира Стринаглюка «Бентежні видива» (2012) та роботу «Грані художнього буття: нариси з української літератури XX століття» (2013) Марти Хороб. Усі претенденти здобули відзнаку в своїх номінаціях.

Нагадаємо, що Стефаниківською премією відзначають твори літератури, які є духовним надбанням українського народу, утверджують високі гуманістичні ідеали, збагачують історичну пам'ять народу, його національну свідомість і самобутність.

Пам'яті Небесної сотні

Івано-Франківський реґіональний центр оцінювання якості освіти (ІФРЦОЯО) спільно з департаментом освіти, науки, молоді та спорту Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківським інститутом менеджменту та економіки «Галицька академія» започаткували Інтернет-турнір юних інтелектуалів пам'яті Небесної сотні на знання історії української національно-визвольної боротьби. За попередніми даними, його планують провести в День героїв, 23 травня.

Закатований у Слов'янську Юрій Дяковський – студент ІФНТУНГ

Третім загиблим, тіло якого знайшли у річці Торці біля Слов'янська з тими ж ознаками тортур, які були у закатованих сепаратистами Юрія Поправки і Володимира Рибака, виявився 25-річний Юрій Дяковський. Він жив у Стрию і навчався в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу. У грудні хлопець залишив навчання і поїхав у Київ. На Майдані був поранений. За словами його брата Олега, Юрко – не бойовик і не проходив навчань під Ригою, як про це заявили сепаратисти в інтерв'ю ТБ Росії. «Як би пафосно це не звучало, але для нього Україна була понад усе, – зазначив О. Дяковський. – Він говорив, що нова влада не змінила ситуації і не представляє інтереси тих, хто жертвував собою на Майдані».

СЕСІЇ РАД

ТАКИЙ НЕЛЕГКИЙ РОЗВИТОК

(Поч. на 1 стор.)

Івано-Франківський обласний військовий комісар полковник Ігор Павлюк поінформував про те, як в області виконують заплановані мобілізаційні заходи.

А в. о. начальника УМВС в області Олександр Вакуленко подав інформацію про заходи з охорони громадського порядку на період від 1 до 10 травня. Сьогодні співробітники міліції як ніколи потребують і чекають на допомогу громадських активістів у патрулюванні вулиць прикарпатських міст. Своєю чергою, УМВС готове надати кваліфікованих інструкторів для навчання добровольців, у тому числі з бойової підготовки.

Директор департаменту фінансів облдержадміністрації Галина Карп поінформувала про виконання обласного бюджету за минулий рік. До нього надійшло доходів загального і спеціального фондів з урахуванням трансфертів загалом 1189 млн. грн. – на 0,9 відсотка більше проти попереднього року, правда, доходів загального фонду – лише 344,5 млн., що менше на 7,5 відсотка. Це зумовлено, за словами Г. Карп, зміною податкового законодавства – зменшенням плати за користування надрами.

Депутати внесли зміни до обласного бюджету на нинішній рік. Це зумовлено необхідністю уточнити його дохідну та видаткову частини у зв'язку з ухваленим ВР України 27 березня антикризовим законом, яким внесено зміни до Держбюджету-2014. Як пояснила Г. Карп, зменшення дохідної, а отже, і видаткової частин обласного бюджету на 285,2 млн. грн. зумовлено тим, що згаданий закон передбачає не збільшувати нинішнього року розмір мінімальної зарплати, а залишити його незмінним – 1218 грн. Відповідно урізано обсяги бюджетних призначень і в департаментах освіти і науки, охорони здоров'я.

Викликала дискусію програма соціально-економічного та культурного розвитку області на 2014-ий і основні напрями розвитку в 2015–2016 роках. Як наголосив директор департаменту економіки облдержадміністрації, депутат обласної ради Володимир Попович, мета програми на 2014-ий – стабілізувати економіку та запобігти економічному спадові в області. Очікується, що дещо перевищить торішній показник і досягне 4,65 млрд. грн. рівень капітальних інвестицій у прикарпатську господарку, а обсяг іноземних інвестицій – становитиме 850 млн. американських доларів (це дещо нижче показників 2012 і 2013 років). Утім, через зупинку виробництв на найбільших промислових підприємствах краю – «Карпатнафтохім» і «Нафтохімік Прикарпаття» – індекс промислового виробництва становитиме нинішнього року лише 95 відсотків до 2013-го. Індекс валової продукції сільського господарства очікується нарівні 100,2 відсотка. Середньомісячна зарплата в області зросте на кінець 2014-го до 2900 грн. (у промисловості – навіть до 3500 грн.), однак це зростання «з'їсть» інфляція.

Після виступу депутата Сергія Плотнікова, який нагадав, що на одній із сесій подав одразу 17 депутатських запитів, які стосувалися проблем Долинщини з водопостачання, водовідведення, газифікації і т. ін., однак ці проблеми чомусь не знайшли жодного відображення у проекті програми. Але ж таких проблем не бракує і в інших районах.

У дискусії, що зав'язалася, своїми міркуваннями поділилися голова бюджетної комісії обласної ради Юрій Бабій, депутати Микола Зелінський, Ярослава Ульванська, Юрій Романюк, заступник голови облдержадміністрації, депутат облради Сергій Адамович, перший заступник голови обласної ради Олександр Левицький та інші. І все ж проголосували за проект рішення загалом, додавши пункт, яким директорові департаменту економіки доручили врахувати пропозиції щодо розвитку районів, котрі подадуть щойно призначені голови райдержадміністрацій спільно з головами районних рад.

На сесії також розподілили кошти бюджету розвитку цьогорічного обласного бюджету. Депутати затвердили реґіональну цільову програму захисту прав споживачів в Івано-Франківській області на 2014–2015 рр., реґіональну цільову програму запобігання і протидії корупції на 2014–2015 рр. та обласну цільову соціальну програму протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014 рік, заслухали інформації, як виконують реґіональну цільову програму запобігання й лікування серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань на 2011–2015 роки, і про стан викладання суспільно-гуманітарних дисциплін та християнської етики в загальноосвітніх навчальних закладах, внесли зміни до Програми розвитку освіти Івано-Франківщини на 2008–2015 рр. та до обласної комплексної програми «Молодь Прикарпаття» (2010–2015 рр.).

Н. К.

АКЦІЇ

І САЛЬВА ВО СЛАВУ...

Минула 71-ша річниця створення добровольчої Дивізії СС «Галичина». Немало наших земляків вступили до лав Дивізії в той буремний час, щоб дістати вишкіл і боронити рідний край.

Щороку наприкінці квітня ветерани Дивізії відзначають цю пам'ятну для них дату. Представники Івано-Франківська та області взяли участь у святкуванні пам'ятної дати, яке відбулось у місті Лева.

Так, у вихідні, що припали на 26 квітня, дивізійники, їхні родини, асоційовані члени Дивізії зустрілися біля собору Святого Юра, де комбатанти розповідали про воєнні часи. Опісля о. Андрій Дикий розпочав відправу за здоров'я дивізійників та учасників Євромайдану. Далі була панахида за загиблих і померлих вояків Дивізії, героїв Небесної сотні, які віддали життя за волю України.

Учасники події вклонилися побратимам на меморіальному комплексі «Борців за волю України» на Личаківському кладовищі, які поховані там. Перед присутніми виступив депутат Верховної Ради Юрій Михальчишин, голова крайової управи Євген Куцик, депутат Стрийської районної ради Мар'ян Березделецький, громадський діяч Боженко, який прочитав віш нашого земляка М. Симчича про Дивізію. На закінчення почесна варта віддала сальву з карабінів.

А недільного надвечір'я пройшов парад вишиванок, приурочений річниці створення Дивізії «Галичина», в якому взяли участь молодь.

Юрій ГУДЧАК, *асоційований член братства «Молодий резерв»*

ВАРТО ЗНАТИ

ОСНОВНІ НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА

25 травня в Україні відбудуться позачергові вибори Президента України згідно з Законом України «Про вибори Президента України», до якого внесено низку змін і доповнень. Тож подаємо для виборців найважливіші з них.

Змін до списку виборців у день голосування не буде

Варто пам'ятати, що проголосувати під час цих виборів зможе лише той виборець, який є в списку виборців на відповідній дільниці. Внесення змін до списку виборців у день голосування не буде проводитися (за винятком виправлення неточностей і технічних описок), навіть за рішенням суду, як це можна було зробити під час парламентських виборів 2012 року. Нинішнім законодавством такої можливості не передбачено. Тому кожному виборцеві ще до дня голосування варто перевірити наявність/відсутність свого прізвища (чи рідних, близьких, знайомих) у списку виборців. Традиційно це можна буде зробити на своїй виборчій дільниці, де списки виборців мають бути доступними для ознайомлення не пізніше як із 9 травня.

Веб-ресурс «Особистий кабінет виборця»

Цього року запроваджено цікаву інновацію, яка може значно спростити громадянам, котрі мають доступ до Інтернету, процес перевірки своїх даних у списках виборців. Нині вже працює веб-ресурс «Особистий кабінет виборця», розміщений на офіційному сайті Державного реєстру виборців. Завдяки йому, витративши близько 5 хвилин, можна перевірити, чи є ви, і якщо є, то де, в списку виборців (за якою адресою).

Коли йти голосувати?

Нинішні президентські вибори призначені на 25 травня 2014 року. Обраним у день виборів Президентом України вважатимуть кандидата, який отримав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. Якщо ж такого кандидата не буде, то Центральна виборча комісія приймає рішення про призначення повторних виборів на третю неділю після дня виборів. Тобто, найімовірніше, 25 травня відбудеться так званий 1-ий тур виборів, за результатами якого буде визначено двох кандидатів, котрі наберуть найбільшу кількість голосів виборців. А вже через три тижні, 15 червня, під час 2-го туру країна обере нового Президента.

Час для голосування

У день голосування виборець може реалізувати своє право голосу на виборчій дільниці з 8 до 20 години, а не до 22 год., як це було на місцевих виборах 2010 року.

Без графи «Не підтримую жодного кандидата»

Цього разу у виборчому бюлетені не буде графи «Не підтримую жодного кандидата на пост Президента України», як це було в 2010 році. Тож виборці мають чітко визначатися зі своїм волевиявленням щодо конкретного кандидата.

Без фото і відео

Відеоспостереження на дільницях скасовано. Ще однією важливою новацією нинішніх виборів є посилення вимог щодо заборони порушення таємниці волевиявлення. Нині це охоплює заборону фотографування, відеофіксації в будь-який спосіб результатів волевиявлення виборців у кабіні для таємного голосування, а також демонстрацію виборцем результатів волевиявлення в приміщенні для голосування.

Для отримання безоплатної правової допомоги в рамках проекту «Захист цивільних та громадянських прав в Україні», в тому числі з виборчих питань, жителі Івано-Франківської області можуть звертатися за адресою:

м. Івано-Франківськ, вул. Дністровська, 26, II поверх, каб. 12, тел. (0342) 50-46-05. Дні прийому громадян кожного робочого дня з 9.00 до 18.00.

ГО «Аґентство з розвитку приватної ініціативи»

ПОРАДИ

ЧИЄ СВЯТО...

Наукові працівники Українського інституту національної пам'яті під керівництвом кандидата історичних наук Володимира В'ятровича підготували та передали Держкомтелерадіо України методичні матеріали щодо відзначення Дня Перемоги в світі й свої пропозиції щодо вшанування цього дня в Україні.

Якщо в країнах Європи та Америки завершення Другої світової війни 8 і 9 травня оголошені днями пам'яті та примирення, то в Росії День Перемоги є одним із головних державних свят і розглядається її керівництвом як важливий консолідаційний чинник суспільства, причому на двох рівнях – прорадянському та російському націоналістичному, що зводиться до тези про непереможність російського народу, його особливу світову місію.

Аби позбутися ідеологічного впливу Росії, на пропозицію істориків, Україні слід відмовитися від радянського формату святкування Дня Перемоги. Для цього треба акцентувати не на військових парадах, що є своєрідною формою пропаґанди війни, а на допомозі живим ветеранам і вшануванні загиблих, а також показувати війну, якою вона була, як трагедію та гуманітарну катастрофу, що коштувала життя мільйонів людей, завдала непоправних втрат людській цивілізації та культурі. Стосовно України Друга світова війна – ще одна національна трагедія, коли українці, позбавлені власної державності, змушені були воювати в чужих арміях за чужі імперські інтереси та вбивати інших українців.

Г. В.

КАДРИ

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ІЗ ГОЛОВОЮ

Головою Апеляційного суду в області обрали Богдана Гриновецького. Народився він 1960 року в селі Бортники Тлумацького району в родині вчителя та працівниці аптеки. Суддівську кар'єру почав у 1987 році з посади судді Богородчанського районного суду. Відтак працював у Галичі, звідки перейшов до тоді ще Івано-Франківського обласного суду. Тут спеціалізувався на розгляді кримінальних справ.

Додамо, що кандидатуру Богдана Гриновецького одного разу розглядали як можливу на посаду голови обласного суду. Тільки за тодішньої системи, коли все вирішувалося «нагорі», у певних осіб було своє бачення того, хто має очолювати служителів Феміди на місцях. Нинішні реалії змінили ситуацію. Зокрема, завдяки Законові України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» тепер самі судді отримали змогу обирати голову суду. Щоправда, спершу Богдан Михайлович отримав погодження Координаційної ради Майдану, а вже потім у результаті голосування (бо ж був ще один кандидат) обійняв нинішню посаду. Також на суддівських зборах обрали й нових заступників голови Апеляційного суду. Ними стали: від цивільної палати – суддя Віра Вакуляк, а криміналістів представляє суддя Володимир Гандзюк.

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ВИСТАВКА НА ДНІ ЗЕМЛІ У ФЛОРИДІ

На відзначенні Дня Землі 27 квітня в парку «Oscar Sherer» українська громада південно-західної частини Флориди мала нагоду подати інформацію про Чорнобильський ядерний вибух в Україні.

Організатори Чорнобильської виставки Неля Лехман і д-р Богдан Боднарук подбали про відповідні експонати, які б зацікавили гостей підійти до виставлених книжок, летючок і жетонів про Чорнобильську трагедію та ознайомитися зі загальною інформацією про Україну під сучасну пору. Оскільки гості Дня знали про сучасну політичну кризу в Україні, вони висловлювали співчуття українському народові у цей нелегкий час.

Присутні на Чорнобильській виставці мали нагоду розповісти американським відвідувачам не тільки про Чорнобильську трагедію, але й загарбницькі дії північного сусіда України.

Успіхом завдячуємо Ареті й д-ру Юрієві Барановським, Ліді й Томові Гауземан, Уляні Рондяк, Славі Малюк, Лесі Попель, Анн-Марі й Іванові Суслам, Оксані Лев і Лідії Білоус.

Віра БОДНАРУК, *професор, референт зовнішніх зв'язків 56 Відділу СУА*

ПОСТАТІ

СЕРДЕЧНИЙ ЛІКАР

Вийшла у світ книга про життєвий і творчий шлях сердечного лікаря, педагога, вченого, винахідника Нестора Середюка «Цілитель сердець і Старунські дивовижі». Її автор – однофамілець ученого, голова обласної організації Товариства винахідників і раціоналізаторів України Богдан Середюк. Сам же Нестор Середюк переконаний, що лікарська професія без милосердя – то як небо без сонця, а от із милосердям – як натхненна думка, що пронизує яскравим світлом пітьму ночі. Це кредо всього його життя, яке присвятив зціленню людей від недуг, тож беззавітно й несхибно виконує клятву Гіппократа.

Навряд чи думав колись він, селянський син, про підкорення таких висот у науковій і практичній медицині. Після Старунської сільської семирічної школи продовжив навчання в Солотвинській десятирічці, але життєві обставини змусили його в 9-му класі перейти до вечірньої школи. Тож два роки поспіль для хлопчини підйом був о п'ятій ранку, потім цілісінький день на молочно-товарній фермі місцевого колгоспу, обліковцем якої він почав працювати, після того – півтори години пішки до школи і півтори – вночі додому, і знову підйом о п'ятій ранку... Після закінчення вишу працює за фахом. Опісля повертається до рідного інституту і плідно працює на науково-педагогічній та лікувальній нивах, захищає кандидатську й докторську дисертації і проходить шлях від клінічного ординатора до проректора з наукової роботи медуніверситету.

З його ініціативи в 1986 році було створено обласний клінічний кардіологічний диспансер, нині Нестор Миколайович – науковий керівник цього закладу. Він – член Американського товариства з гіпертензії, Європейського товариства кардіологів, голова Українського лікарського товариства Прикарпаття.... Але, попри титули, це практикуючий лікар з міжнародним визнанням. Він залишається людиною простою і доступною для всіх – як для своїх колеґ з медуніверситету, лікарів, так і для звичайних пацієнтів. Він разом із жителями Старуні радів, коли шість років тому в його рідному селі відкрили лікарську амбулаторію загальної практики – сімейної медицини (бо переконаний, що кваліфікований лікар цього профілю може самостійно вирішувати до 80 відсотків проблем хворих на етапі первинної медичної допомоги). Нестор Миколайович добровільно взяв на себе зобов'язання один день на місяць безплатно приймати тут і консультувати пацієнтів. А їх виявилось чимало і з сусідніх сіл, та для кожного в академіка не бракувало часу та підбадьорливих слів.

У доробку Н. Середюка загалом сотні публікацій, в т. ч. 30 монографій, вісім підручників і навчальних посібників для студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації та лікарів, майже два десятки винаходів... Про це і про плани на завтра і йшлося на зустрічі в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка в рамках Інтелектуального клубу творчих особистостей «Галицькі кмітливці», де презентували книгу.

Теодор ДРОВНИЧ

ЧАС ШЕВЧЕНКА

ДВІСТІ ДУБІВ – ДО ЮВІЛЕЮ

До двохсотріччя Тараса Шевченка посадимо двісті дубів

Успішно закінчився другий етап обласної акції «До двохсотріччя Тараса Шевченка посадимо двісті дубів», організатором якої є Запорізьке обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка за підтримки департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької облдержадміністрації.

Культурно-екологічний захід покликаний возвеличити великого сина українського народу – Тараса Шевченка, зміцнити дух українського народу, соборності й незалежності Української держави.

Головною метою акції стало долучення, перш за все, дітей до духовних джерел українського народу. Виховання у підростаючого покоління духовної краси, загальної культури, творчого натхнення, колективної злагодженості, бажання дарувати радість собі та людям.

Не зважаючи на вкрай несприятливу соціально-політичну ситуацію в Україні, те, що Україна перебуває у стані війни з Росією (не всі мали змогу отримати саджанці), на другому етапі (квітень 2014 року) до обласної акції приєдналося близько вісімдесяти навчальних закладів Запоріжжя і Запорізької області. **Було висаджено більше ста (дворічних) саджанців дуба.** Загалом за результатами двох акцій (осінь 2013 – весна 2014) було висаджено більше тисячі дубів.

Попереду третій, завершальний, етап.

Запорізьке обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка дякує всім, хто долучився до акції і запрошує до участі у її продовженні. Адже вона закінчиться 25 листопада 2014 року. Насамперед у долученні до участі в акції якомога більшої кількості дітей – нашого з вами майбутнього.

Олег ТКАЧЕНКО,
голова ЗОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ЗУСТРІЧІ, ЩО ПАМ'ЯТАЮТЬСЯ

Одним із розділів щорічних планів роботи Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка є організація зустрічей просвітян із творчими людьми нашого краю та просвітянами з інших областей. Такі зустрічі сприяють активності в роботі, стимулюють до роздумів. У статті подаємо згадки про такі творчі зустрічі у різні роки. Вони варті повторення, бо несуть добро, інтерес до творчості інших, є повчальними для просвітян.

Так, Дарія Рихтицька, уродженка нашої області, яка ще в дитячі роки разом із батьками змушена була розлучитися з рідною землею, стала громадянкою США, але як письменниця-українка з любов'ю пише про Україну, про українців.

Під час зустрічі з просвітянами ця славна письменниця багатьом подарувала книгу своїх поезій «Жага справжнього», яку видала друкарня Олександра Майсюри (Дейтройт, США). Передумовою слугують глибоко аналітичні листи нашої краянки, вчительки Марти Гай.

Дарія Рихтицька є авторкою поетичних книг «Шовкова косиця», «Крижаний цвіт», «Кольори вітру», «Магія вогню» та інших.

З глибоким знанням творчості Дарії Рихтицької аналітичну статтю написала Галина Машталер з Калуша.

Не менш повчальною для просвітян була зустріч із кандидатом геолого-мінералогічних наук, професором кафедри біології та екології Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Володимиром Сельським в час презентації книжки «Багатства надр Івано-Франківщини». Про цю книгу рецензент, завідувач кафедри геології і розвідки нафтових і газових родовищ Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, доктор геолого-мінералогічних наук, професор Борис Маєвський пише, що ця книга є «першою публікацією, в якій, у міру можливості, було узагальнено фактичні матеріали про відомі в області родовища і прояви корисних копалин, висвітлено історію їхнього видобутку та розвитку гірничої промисловості станом на кінець 2010 року». Автор книги детально розповів про історію видобутку корисних копалин в нашій області.

В Народному домі «Просвіта» на тему «Трудівниці лицарського духу» проведено творчу зустріч із доктором медичних наук, професором Івано-Франківського національного медичного університету Степаном Ґеником, який попри працю лікаря, заняття наукою знаходить час писати книги. Він пише багато і цікаво – про здоровий спосіб життя, українську родину, видатних українців та невмирущу славу Кобзаря. Предметом обговорення в Народному домі «Просвіта» стала його книга «150 видатних українок», присвячена українській жінці, берегині роду. У вступному слові голова міського об'єднання ВУТ «Просвіта» професор В. Бойко привітав автора й наголосив, що в книзі розкрито багатогранну палітру суспільно-політичного життя України, де виступає жінка-трудівниця, жінка-письменниця, громадська діячка і навіть воїн. З ґрунтовною доповіддю виступив автор книги С. Ґеник, який розповів про долю жінок, що страждали через відсутність державності.

З нагоди відзначення 10-річчя створення і діяльності Івано-Франківського міського об'єднання товариства «Просвіта» і 125-річчя «Матері-Просвіти» на Івано-Франківщині було запрошено та відбулася зустріч із головою товариства Павлом Мовчаном і головним редактором газети «Слово Просвіти» Любов'ю Голотою. П. Мовчан побажав творчої наснаги у просвітянських заходах, а також повідомив просвітянам про діяльність товариства у столиці України та справи державні – на той час про свою діяльність як депутата Верховної Ради.

Зазначив, що товариство, охоплюючи всю Україну, веде різноманітну за формами історико-просвітницьку, культурологічну діяльність, спрямовану на формування патріотичних переконань та національно-державницького світогляду українців. Велике значення у цьому має якраз наукова, мистецька, національно-культурна елітність складу «Просвіти»: викладачі університетів, письменники, художники, науково-технічні спеціалісти, службовці різних рангів, вчительство, дослідники історії та етнографії краю, професура та викладацький склад навчальних закладів.

А потім відбулася читацька конференція – ділова розмова, присвячена тижневику «Слово Просвіти», в якій взяла участь головний редактор газети, поетеса Любов Голота.

Багатолітня історія «Просвіти» свідчить, що і в минулому, і тепер велику роль у формуванні національної свідомості відіграють друковане слово, засоби масової інформації. Неоціненну допомогу надає нам просвітянська газета – Всеукраїнський тижневик «Слово Просвіти». Тут читаємо аналітичні статті й огляди, наукові дослідження про досвід і методи роботи осередків та об'єднань товариства, роздуми. Репрезентували тут і книги «Опромінена часом» Л. Голоти, тритомник поезії П. Мовчана та багато книг видавничого центру «Просвіта».

Цьогоріч, відзначаючи 25-річчя діяльності Івано-Франківського об'єднання товариства «Просвіта» і розуміючи ситуацію в державі, плануємо організувати зустрічі з патріотами України, які зможуть вплинути на розбудову української України.

Працюймо в «Просвіті» і задля «Просвіти». Дбаймо всі, як один, за долю мільйонів, єднаймося! Будьмо гордими й гідними українцями!

Наталія СИНИЦЯ, *відповідальний секретар ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка,*
Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

ЧОГО ШУКАЮТЬ?

Начетверо розкопана,
Розрита могила.
Чого вони там шукали?
Що там схоронили
Старі батьки?

Т. Г. ШЕВЧЕНКО,
«Розрита могила»

Ще не знайшли, Тарасе, ні,
Що споконвіку в ній шукали,
Іще в могилі тій на дні
Козацьку кість гризуть шакали.

Вже не злічити тих могил,
Що витоптав московський чобіт!
Їх розривають сотні рил
Запроданців в свинській подобі –

Катують матір... А сестру
Ґвалтують нелюди-ординці...
А прах козацький в жорнах труть!
Сини ж торгують поодинці –

Змагають, в кого кращий крам,
Кому б то вигідно продати,
Хто вищий побудує храм,
Де буде брат його лежати

Уже в труні... І до могил!..
А там – нехай і розривають!
Наскільки неньці стане сил?
Чи і її отам сховають,

І гробик терном заросте,
Й забуде світ про Україну?
Чи ж ти, Тарасе, знав про те –
Ба за яку ото провину

Її змордовано було?..
І що в останках тих шукають
Московські пси?! За теє зло
В могилі тій самі й сконають!

Я НЕ ЗНАЮ...

Я не знаю – війна це, чи мир,
Як стріляють в беззбройну людину,
Як Майдан перетворюють в тир
На догоду пресучому сину!

Я не знаю – це мир, чи війна,
Як мільйони сердець в унісоні...
«Смерть чи воля!» – з Майдану луна,
Жінки й діти стоять в обороні.

Я не знаю – війна це, чи мир,
Коли ділять народ барикади...
Там фанат чийсь, а там чийсь кумир,
Авель там, а там Каїн, що зрадив

Я не знаю – це мир, чи війна,
Коли мати синів проклинає...
Знаю лиш – Україна одна!
Чи ж єдина?.. Те Бог тільки знає!

Я не знаю...

Михайло ФЕДАК,
с. Павлівка Тисменицького району

ШЕВЧЕНКОВІ СЛОВА

«Без мови в світі нас нема» –
Оці Шевченкові слова
Моє так вразили серденько,
І процвітають помаленьку...

О мово рідна, ти – моя!
Це небо, ріки і земля,
Це ніжна пісня колискова,
Зоря прекрасна світанкова...

О мово, страднице моя!
Оці луги, оці поля
Не раз топтали злії люди,
Не знав народ, що далі буде.

Тебе не раз топтали теж,
Знущання те не мало меж.
Почав занепадать народ
Без тебе, мово, без свобод...

Та пісня піднімала дух –
І біль згасав, згасав і вщух!
Без тебе, мово, ми б злягли,
І ці поля, і ці луги
Належали б комусь – не нам...

Велика дяка тим словам,
Які підтримували дух,
Які так радували слух,
В яких – увесь наш сенс життя
І зрадників тих каяття.

Без тебе, мово, нам не жить,
Народ замислився умить!..
Полинь же піснею до нас –
І зникне біль нестерпний враз!

Не помилився, Тарасе, ти,
Тож слався, слався навіки!
«Без мови в світі нас нема» –
Безсмертні ці твої слова.

Анна ВІНТОНЯК,
учениця Олешківського НВК

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Голова районного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Тлумацького району Галина Дзьоба та просвітяни села Петрилів і району щиро вітають пароха церкви

отця ЄВСТАХІЯ ГАСЯКА

з 60-літтям.

Хай Бог Вам посилає літа щасливі
І поступ легкий сонячних доріг,
Нехай удача на життєвій ниві,
Неначе килим, стелиться до ніг.
Щоб Ви добра мали багато,
А доля квітла, наче сад,
І щоб на Вас із неба падав
Лише щасливий зорепад.
Здоров'я Вам, щастя на довгі-довгі роки.
Многих і благих літ! З роси і води!..

ВІДЛУННЯ СВЯТА

І СВІЧА, І ПИСАНКА

Учасники театралізованого свята «Великодня свічка і писанка-крашанка» у світлиці Бортниківського історико-краєзнавчого музею

Великодні свята у нашому краї своїми традиціями сягають у глибину століть, єднаючи нині минувшину з сучасністю... Мов барвистими пацьорками пересипане Великодніми реліквіями, звичаями і традиціями Покуття.

Театралізоване свято «Великодня свічка і писанка-крашанка» відбулось у Народному історико-краєзнавчому музеї покутського села Бортники, що на Тлумаччині, яке підготували й провели директор музею Іван Карп'як, директор Народного дому Володимир Слободян та вчитель початкових класів Бортниківського НВК Марія Гаврилків.

У затишній світлиці музею на вишитих рушниках – основні атрибути Великодня – писанки-крашанки, великодні кошики з пасками і давні бортниківські гаївки, записані з уст старожилів села.

Учасники великоднього дійства розповідали про сільські бортниківські традиції у святкуванні Великодніх свят, історію походження писанки, крашанки, галунки, традицію випікання великодньої паски у Бортниках...

Завершальним акордом стали переспіви великодніх гаївок, які своїм корінням сягають у далекі прадавні часи.

Багатий і розмаїтий прадідівськими традиціями Великдень у Бортниках. А ще – це свято родинне, сповнене сімейними звичаями і незбагненною величчю Воскреслого Христа.

Галина СЛОБОДЯН, *сільський голова с. Бортники Тлумацького району*

НЕЗАБУТНІ

ФЕСТИВАЛЬ КНЯЗЯ РОСИ

Ім'я лауреата Шевченківської премії, колишнього політв'язня Тараса Мельничука – незабутнє. Існують три музейні кімнати, присвячені поетові, щорічно проводяться Мельничуківські фестивалі.

Цього року в Коломиї пройшов другий фестиваль Т. Мельничука, організатором якого є наш земляк з Перерова, заслужений діяч мистецтв України, директор Чернівецького музею Володимира Івасюка, головний редактор «Буковинського журналу» Мирослав Лазарук.

Зустріч із учасниками фестивалю відбулася в Коломийському драматичному театрі ім. І. Озаркевича. Про поета, його добу і нинішній час говорили лауреат Шевченківської премії Василь Герасим'юк, лауреати багатьох премій – Василь Клічак, Василь Рябий, Віктор Палинський, Олександр Гордон, Марія Людкевич, Софія Майданська, Василь Шкурган, Богдан Мельничук, Микола Близнюк, Ганна Костюк, Іван Війтенко, Ярослав Ясінський та інші.

Відрадно, що серед гостей були кияни, львів'яни, волиняни, чернівчани, що відзначив у своїй промові голова Коломийської «Просвіти», заслужений працівник освіти України Василь Глаголюк.

Учасників фестивалю також привітали громадсько-політичні діячі Коломиї Геннадій Романюк та Ольга Руданець. Директор районної бібліотеки Орися Бирчак подарувала гостям книжки про Коломийщину.

Отож поетичне слово Тараса Мельничука і сьогодні не втрачає своєї актуальності та художньої сили.

М. СЛОБОДЯН,
член ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

КНИЖНИК

КРУПИНКИ НАШОЇ ІСТОРІЇ

Як велика річка наповнюється струмками, потічками, млинівками, так і наша велика багатюща історія складається з визначних, більших, невеликих цікавих суспільних подій та історій об'єднаних груп, родин чи окремих людей. Якраз про життя однієї родини протягом кількох десятиліть при різних владах – польській, совітській, німецькій на нашій землі та в еміґрації – Михайла Ґеника-Березовського – йде кваліфікована розповідь у книжці професора Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Володимира Сельського «Комісар Печеніжинського повіту під час Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)».

У анотації автор називає себе укладачем поданого матеріалу, бо написана книжка на основі писемних спогадів Михайла Ґеника-Березовського, який родинно пов'язаний із проґресивною, інтеліґентною родиною Сельських. Михайло Ґеник-Березовський, як пише автор, своєю працею і укладом життя заслуговує, щоб про нього знала і пам'ятала громадськість Галичини. Виходець із простої гуцульської селянської неписьменної родини, долаючи складний життєвий шлях, залишив помітний слід у розвитку громадсько-політичного, просвітницького руху в нашому краї, був поборником чесності, справедливості й віри в незалежність українського народу.

У період ЗУНРу Михайло став комісаром Печеніжинського повіту Коломийської округи. Коли українська армія разом із урядом ЗУНР відступила за Збруч, у повіті ще більше двох тижнів, завдяки самоорганізації місцевого населення, українці на чолі зі своїм комісаром утримували в своїх руках українську владу. Одночасно печеніжинці обирають Михайла Ґеника-Березовського головою товариства «Просвіта», яке мало власний будинок читальні з актовою залою. Очолював просвітницьку діяльність у повіті більше восьми років. Навколо «Просвіти» гуртувались українці, були засновані спочатку молодші українські класи, а згодом вдалося відкрити українську семирічну школу. Просвітяни були ініціаторами створення в селищі споживчої кооперації, молочарні «Маслосоюзу» та кредитової спілки «Будучність».

Буремні історичні події – окупація Галичини совітами 1939-го, німецько-радянська війна змінюють життя і долі мільйонів людей. Доля закидає родину Ґеників-Березовських у Європу, а потім – за океан, у Канаду, де 1959 року Михайло відходить у вічність.

Книжка читається з цікавістю, і сучасній «Просвіті» варто дещо використати у своїй роботі з досвіду праці просвітян тих непростих часів.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

НАВЧАННЯ

МУЗЕЙ: ЗБЕРЕГТИ І ПОКАЗАТИ

У Галичі провели Всеукраїнський семінар щодо збереження, використання та популяризації музейних колекцій.

У Національному заповіднику «Давній Галич» пройшов Всеукраїнський семінар-навчання директорів заповідників, історико-культурних комплексів та головних зберігачів фондів Міністерства культури України.

– Київ, Чернігів, Батурин, Чигирин, Меджибіж, Кам'янець-Подільський, Самчики, Тустань, Бережани... Давно ми не зустрічалися таким гуртом музейників. Тому сьогодні радо вітаємо вас на славній Галицькій землі, – зазначив, вітаючи гостей, виконувач обов'язків генерального директора заповідника Володимир Костишин.

З вітальним словом до присутніх звернувся й голова Галицької районної ради Петро Стрембіцький, який окреслив історичну роль Галича в державотворчих процесах України. А на згадку про наш чудовий край вручив гостям фотоальбоми «Галич невідомий».

У програмі семінару – навчальний курс із актуальних питань збереження, використання та популяризації музейних колекцій в історико-культурних комплексах, нормативної і правової бази переміщення культурних цінностей, організації міжнародної співпраці, зокрема, участь у міжнародних виставкових проектах, взаємодія з митними органами тощо.

– За останні двадцять років ми вперше звернули увагу на діяльність заповідників, на кадрову підготовку керівників і спеціалістів, – говорить методист вищої кваліфікації інституту післядипломної освіти національної академії керівних кадрів культури і мистецтв міністерства культури України Ірина Маключенко. – Галич ми вибрали не випадково, адже у вас потужний, організований за сучасними нормами відділ фондової роботи. Цікаві музейні колекції і чудові сучасні експозиції, які постійно вдосконалюються і поповнюються.

Учасники семінару обмінялися досвідом роботи. Зокрема, директор державного історико-культурного заповідника «Тустань», що на Львівщині, Василь Рожко розповів про організацію і проведення фестивалю «Тустань», взаємодію з органами державної влади, волонтерів, а також здійснив презентацію фортеці на скелях в Уричі.

Про збереження та реставрацію предметів церковної атрибутики та сакрального мистецтва розповів головний зберігач фондів Музею переслідуваної Церкви, що у місті Бережани, Мирон Музичка.

Директор Державного історико-культурного заповідника «Самчики» (Хмельниччина) Богдан Пажимський поділився досвідом фондової роботи, ведення документації, обліку, зберігання, консервації та руху музейних предметів. Про роботу історико-архітектурного заповідника «Чигирин», перспективи розвитку установи розповіла Ірина Марченко...

Учасники зійшлися на думці, що таке навчання має бути постійним, а ще подякували галичанам за гостинність.

Вони були приємно вражені відвідинами музею С. Бандери у Старому Угринові, Івано-Франківського краєзнавчого музею, Прикарпатського художнього музею, Галицького Національного природного парку. Пізнавальною була поїздка у визначну пам'ятку духовності й культури чоловічий монастир східного обряду Скит Манявський, який є зразком дещо забутого східного чернецтва...

– Вочевидь, зустріч музейників була корисною для всіх. Ми маємо потужний потенціал для майбутніх наукових пошуків, розвитку музейної справи і, зрештою, для розвитку туризму. А ще відтепер розширилися ділові контакти, є можливість співпраці в заповідній справі практично з усією Україною.

Від усього колективу заповідника «Давній Галич» хочу подякувати організаторам семінару, його учасникам, а від їхнього імені висловити щирі слова вдячності монастирю отців-францисканців, що в селищі Більшівці, за співпрацю і постійне сприяння у проведенні наших заходів, – підсумував зустріч Володимир Костишин.

Ярослав ПОТАШНИК

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ТРАВЕНЬ

(Закінчення. Поч. у № 18)

20 ТРАВНЯ

70 років від дня народження **Миколи Танасійчука,** художника, уродженця с. Борщів Снятинського району.

22 ТРАВНЯ

155 років від дня народження **Антонія Єзерського** (1859–1939), польського живописця, який у 1905 році переїхав до Коломиї.

35 років з часу **загибелі у Львові поета і композитора** Володимира Івасюка.

23 ТРАВНЯ

135 років від дня народження **Симона Петлюри** (1879–1926), громадсько-політичного і державного діяча, Головного отамана військ УНР, Голови Директорії УНР.

85 років від дня народження **Миколи Кардащука,** громадсько-політичного діяча, лікаря, педагога, кандидата медичних наук, доцента, визнаного найкращим ученим-винахідником Прикарпаття, полковника ЗСУ, генерал-хорунжого УК «Галицька Січ», члена Правління і Ради ІФ МО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, уродженця с. Старі Кути Косівського району.

24 ТРАВНЯ

День слов'янської писемності і культури.

25 ТРАВНЯ

День героїв (остання неділя травня).

50 років від дня народження **Ярослава Адаменка,** доктора технічних наук Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, члена Івано-Франківського осередку НТШ з 2008 р.

27 ТРАВНЯ

85 років від дня народження **Романа Іваничука,** письменника, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка, автора багатьох історичних творів, уродженця с. Трач Косівського району.

29 ТРАВНЯ

Вознесіння Господнє.

55 років від дня народження **Михайла Зарицького,** художника, автора багатьох композицій, учасника фестивалю ковалів «Гефест» (Чехія).

50 років від дня народження **Олега Валенюка** (1964–2012), художника-графіка, члена НСХУ та Української спілки образо-творчих мистців Канади, уродженця м. Долина (з 2000 р. мешкав у Канаді).

31 ТРАВНЯ

День працівників видавництв, поліграфії і книгорозповсюдження (остання субота травня).

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ФЕДОСІЙ

До родини українських наймень, котрі мають багато різних форм, належить ім'я Федосій. Його прямими синонімами є наймення: Феодосій, Федос, Федось, Хведось, Хвесь, Хвесько, Теодосій, Тодосій, Тодось і навіть Досифей (з перестановкою коренів).

Рідною сестрою Федосія (Тодосія) є жіноче наймення Федосія (Тодоська), зменшувальною формою якого є ім'я Хвеська.

Українською мовою це грецьке слово – єдинокровний родич іменам Федір, Федот, Матвій, Іван та Ганнібал – перекладається, як і вони, приблизно так: «даний (подарований) богом» або «даний (призначений) богові». Основною складовою частиною його є слово теос (бог), котре, скоряючись законам різних мов, часто змінює початкову літеру «т» на «ф» і, до речі, входить до людських імен, скажімо, Теофіл (при перекладі цього імені народилися й загальновідомі Готліб та Богумил).

Ім'я разом з усією своєю родиною тягне за собою довгу гірлянду звучних прізвищ: Федосенко, Федосійчук, Федоляк, Федощенко, Федькович, Тодоренко, Тодосійчук, Тодощенко, Тодощук, Хвищук, Хвеськів (від Хвесько) і ін.